

„Nowa Reforma“ wychodzi dwa razy dziennie.

Numer poranny wychodzi codziennie prócz poniedziałków i dni poświątecznych. — Numer popołudniowy codziennie oprócz niedziel i świąt.

PRENUMERATA WYNOŚI:

	rocznie	półrocznie	kwartalnie	2 kor.
w Krakowie	24 koron	12 koron	6 kor.	
w Austro-Węgrzech:				
z jednorazową przesyłką poczt.	32	16	8	2
z dwurazową	38	19	9	3
w Państwie Niemieckim	36	18	9	3
w innych państwach	48	24	12	4

Prenumeratę i ogłoszenia (inseraty) uprasza się nadsyłać wprost do Administracji „Nowej Reformy“ w Krakowie.

Adres Redakcji i Administracji: Kraków, ulica Jagiellońska L. 10. — Telefon Nr 41.

Rękopisów nadsyłanych Redakcja nie zwraca.

We Lwowie sprzedaje numerów po 6 halery: w Biurze dzienników A. Olszewskiego, ulica Kilińskiego 2 i w Biurze Płonna, ulica Karola Ludwika 9.

Cena numeru 4 hal., z przesyłką pocztową 6 hal.

NOWA REFORMA

NUMER PORANNY

Prenumeratę przyjmują:

zamieszkałą: Administracja „Nowej Reformy“ i wszystkie urzędy pocztowe; miejscową: Administracja „Nowej Reformy“. Główna trafikacja w Ryńku. — Agencja J. Hopass i A. Salomonowej, ul. Świątkowska 2. — Handel Krotschmera, ul. Św. Szw. — Zamojska prenumeratę i ogłoszenia (inseraty) przyjmują: we Lwowie Biura dzienników: Ludwik Płonna, ul. Karola Ludwika L. 11 — S. Sokolowski, Pałac Hausmana 9. — W. Przejmy Bilet E. — W. Jarosławski A. Amster. — W. Tarnowski M. Rookach. — W. Wiednia: Hermann Goldschmidt (sprzedaż pojedynczych numerów), I. Wollzeile 6. — M. Dukes Nachf., Haasenstein & Vogler (także w Hamburgu, Frankfurt a. M., Berlinie, Lipsku, Bazylei i Wrocławiu). — A. Oppel. — R. Mosse (także w Berlinie, Hamburgu, Monachium i Norimbedze). — H. Schalek (Wollzeile). — W. Paryżu Société Mutuelle de Publicité A. Lorette, directeur, Rue Rougemont 14.

Ogłoszenia (inseraty) przyjmuje Administracja „Nowej Reformy“ za opłatą od miejsca wiersza drobem pismem (petit) za pierwszy raz 20 h., za każdy następny raz po 10 h. — Nadesłane po 60 h. od wiersza za każdy raz.

Głosy publiczne po 2 kor. od wiersza. Układ tabelaryczny, cyfrowy, skomplikowany, pierwszy raz 40 hal., następny po 10 hal. od wiersza.

Załączniki do „Nowej Reformy“ (prospekty, cyrkularze, ogłoszenia itp.) przyjmują się za cenę 2 kor. od 100 egz. dla zamieszkałych, a 1 kor. od 100 egz. dla miejscowych prenumeratów w

Z parlamentu niemieckiego.

(Tel. „N. Reformy“.)

Berlin, 13 stycznia.

Na wczorajszym posiedzeniu znajdowały się interpelacje centrum i Polaków w sprawie ukarania urzędników państwowych w Katowicach z powodu wykonania prawa wyborczego do Rady miejskiej.

Hr. Oppersdorf (centrum) wskazał, że podczas wyborów w Katowicach stanęli przeciw hakatystom z jednej strony socjalno-demokraci z drugiej centrum i Polacy a władze działały wedle podszeptu hakatystów, podniósł, że kwestia polska może być załatwiona tylko w pojedynawczym współdziałaniu Niemców z Polakami. Fałszywa aż do podstaw pruska polityka wobec Polaków nie może wiedzieć się w sferę spraw państwowych i kompetencji państwowej. Prezydium policyjnego poznańskie sporządza o polskiej prasie różne dziwoki i one służą za podstawę poglądów biurokracji na kwestię polską. — W końcu żądał mowa zadośćuczynienia za kary wymierzone w Katowicach.

Pos. Korfanty stwierdza, że narodowo-liberalna mniejszość na Górnym Śląsku dostaje „obłędu polskiego“, gdy usłyszy słowo po polsku wypowiedziane. Zawodowi podlegacze, rekrutujący się z szeregów hakatystów, doznają poparcia swej prowokatorskiej roboty w „telegramach dziękczynnych“ kancelarii państwa. Lży się w niski, ordynarny sposób naród polski. Cóżby się stało z wielkim przemysłem niemieckim na Górnym Śląsku, gdyby brakło polskich robotników? Polakom nie szczędzi się żadnego zarzutu, żadnej insynuacji, począwszy od zdrady głównej a skończywszy na bandytyzmie. Po wyborach zabrano się w straszny sposób do urzędników. Przeniesiono niedogodnych w oddalone wsie polskie. Nauczyciele, którzy w wyborze ściślejszym głosowali za polskim kandydatem, zostali ukarani. Niechaj rząd odchyli przybycie. Sekretarz państwa zapewne przywiezie „polskiego niebezpieczeństwa“ aby nakryć płaszczykiem naruszenie gwarancji konstytucyjnych. Właściwym bodźcem jest tu nie nawiązanie do katolicyzmu. Jeżeli lewica chce zwyciężyć tym okrutnym zajęciem przez reformę wyborczą, to znajdziemy się w jej ręce. (Okłaski u Polaków.)

Sekretarz stanu Delbrueck podniósł, że przyznaje, którzy głosowali za Polakami, zostali przesłani. Było to zgodnym (!) z zarządzeniem rządu. Przełożeni pouczyli tych urzędników o wszelkich polskich charakterach polskich kandydatów. Urzędnik, aczkolwiek ma prawa innych obywateli, nie może popierać celów, zwróconych przeciw istnieniu państwa. Nie można dopuścić, aby marchie wschodnie zostały wydane na łup polsko-słowiańskiej kultury. (Sykanie u Polaków, na lewicy i w centrum.)

Pos. Groeber (centr.) wskazał, że sekretarz stanu nie przedłożył dowodu, żeby w Katowicach sło o wszelką agitację; polscy kandydaci w swych deklaracjach wyraźnie oświadczyli się przeciw ruchowi wszechpolskiemu.

Posel Heinze (nar. lib.) twierdził, że w ostatnich dziesiętnach lat wrócił Polacy do myśli obudowania państwa polskiego. Ta myśl oświeca ich politycznymi uczuciami, oni nie czują się Rosjanami, Austriakami lub Niemcami, lecz w pierwszej linii Polakami. Szerzy się nienawiść do niemieckich urzędów państwowych. Mieszkańcy Śląska jeżdżą do Krakowa, do świętości narodu polskiego. U stóp pomników składają oni polskie sztandary i śpiewają polskie pieśni narodowe, a nawet umyślnie w tym celu w wybudowanych klasztorach wychowuje się agitatorów. Tępa państwo ścierpieć nie może, a jeżeli centrum to popiera, musimy z nim prowadzić walkę na noże.

Posel Hennig (kons.) podnosi, że rząd nie może się wahać w stosunku do Polaków. Porządek być musi. Chcemy Polakom przyznać swobodę, ale nie dopuścimy do polonizacji marchii wschodnich.

Sekr. państw. Kroetke podnosi, że urzędników przeniesiono do miejscowości, gdzie by nie byli więcej wystawiani na wpływ polski. Stało się to w interesie służbowym. (Okłaski na prawicy, sykanie u Polaków.)

W końcu przemawiał jeszcze raz sekr. państw. Delbrueck, poczem dyskusję nad interpelacją zakończono.

Sejm.

(Telegr. „Nowej Reformy“.)

Lwów, 13 stycznia.

Rozprawa budżetowa.

Jak już zaznaczyliśmy w wydaniu popołudniowym, rozpoczęła się wczoraj ogólna dyskusja nad budżetem, dla której marszałek zarządził dwa posiedzenia. Na przedpołudniowym przemawiali pos. Lewicki i Starowiejski.

Pos. Lewicki (Ukr.) zaznaczył, że Rusini w sesji jesiennej rozpoczęli obstrukcję, bo chcieli w ten sposób zademonstrować, że sprawy kraju załatwiane są bez udziału Rusinów i przeciw nim. W rozprawach nad sanacją finansów krajowych mowa wymienić ponownie postulaty ruskie, a wówczas odezwali się głosy z obozu polskiego, że większość chce postulatów te traktować na seryo. Tymczasem upłynęło tyle czasu, a naród ruski nie otrzymał żadnej odpowiedzi. W budżecie musi zapa-

nować sprawiedliwość narodową. Reprezentanci narodu ruskiego stać muszą na tem stanowisku, że jeżeli przychody budżetowe mają swoje źródło w podatkach polskich i ruskich, to i wydatki w ten sam sposób muszą być konstruowane. Musi być utworzony klucz narodowościowy. Naród ruski musi się go domagać, a bynajmniej nie zebrać o niego, jak o łaskę.

Mowca zajmował się następnie działem szkół ludowych i zaznaczył, że we wschodniej Galicji nie ma ani jednej szkoły czysto ruskiej (!), a są tylko szkoły utrakwistyczne, w zachodniej zaś są szkoły czyste polskie. Mowca nie zapoznał potrzeby uczenia się języka polskiego, ale musi wystąpić przeciw temu, aby cała ta nauka służyła polskiej idei nacjonalistycznej. Musi być wprowadzona w życie szkoła większości i mniejszości narodowych, jak to jest w innych krajach. Na 84 inspektorów jest tylko 7 Rusinów. Okolicie czyste ruskie zawałone są gimnazjami czysto polskimi, co jest aktem morderstwa kulturalnego na żyjącym narodzie ruskim (?!). Prywatnym zakładom naukowym w ruskim Sejm przyznaje zbyt małe subwencje. Polskie szkoły rolnicze w Galicji wschodniej nie przyczyniają się do rozwoju rolnictwa, ale za to z każdym rokiem stają się silniejszym rozdawnikiem polskości.

Wszystkie dotacje muszą być rozdzielane na podstawie klucza gospodarczo-narodowościowego. Zaszedł — mówił dr Lewicki — fakt ciekawy przy sposobności rozdziału subwencji rolniczych z okazji traktatów handlowych. Porozumielimy się w tej sprawie z Kolem polskiem i rzadem i myślimy, że to będzie początkiem jakiegoś porozumienia na dłuższą metę w kraju. Tymczasem panowie przechodzą teraz nad tem do porządku dziennego i mówią, że Sejm będzie stanowił o rozdziale subwencji. To nie jest taktyka szlachetna wobec Rusinów, nie mówiąc już o tem, że sprzeciwia się wyrażnie par. 1 ustawy o popieraniu hodowli bydła w kraju. Wypieracie się tu tego porozumienia z Rusinami i wprowadzacie w błąd opinię, rzucając kość niezgody pomiędzy oba narody.

Pos. Skwarko: Wszepolska polityka — wszechpolska anarchia!

Pos. Lewicki: W akcyi około uruchomienia parlamentu reprezentanci polscy rokowali z wszystkimi narodowościami z wyjątkiem Rusinów. Naród ruski miał zapłacić za wysługiwanie się rządowi. Ta robota prowadzi do formalnej anarchii w kraju i dlatego nie dziwie się, że my szukamy pomocy u innych narodów, bo mamy nadzieję, że w tym centralnym po-wołanym parlamencie znajdzie się jakiś okruh sprawiedliwości i dla nas. Wprowadziliście w zwyczaj debaty przy czarnej kawie — i tak dysponujecie sobie Rusinami. Chcemy spokoju i szczęścia dla naszego narodu. A skoro tego spokoju dotychczas nie ma, z powodu waszego oporu, to my walka poszukamy naszych praw. Głosować będziemy przeciw budżetowi.

Mowa p. Starowiejskiego

Pos. Starowiejski (kons.) wyraża ubolewanie, że parlament nie zajął się sprawą sanacji finansów krajowych, jakkolwiek budżet krajowy jest o wiele więcej ludowym. Sejm kurylny — przez lat 40 więcej działał dla ludu, aniżeli parlament ludowy.

Pos. Pastor: Nie ma, jak Sejm kurylny!

Pos. Starowiejski: Po reformie wyborczej do parlamentu stronnictwo mowy znało potrzebę reformy ordynacji sejmowej i dlatego głosowało za permanencyi komisji. Ta sprawa reformy wzbogaciła zgłsta o jedno doświadczenie więcej. Pojawiała się próba obstrukcji, która może się stać przeszkodą w pracach Izby. Polemizując z wywodami pos. Lewickiego, oświadczył mowca, że cechą sytuacji obecnej jest brak większości i w Sejmie i w Kole polskiem. Stronnictwa stoją do siebie obecnie w stosunku współpracowniczym, współodpowiedzialności, a poczynię tej sytuacji coraz bardziej wzrasta. Mimo to byliśmy niedawno w parlamencie świadkami przykrego zajścia, naruszenia solidarności przez ludowców w sprawie traktatów handlowych. Obowiązkami większości jest praca pozytywna i konserwatyści, jakkolwiek już większość posturala, nie szkodzi pracy realnej. Zrozumieli oni ewolucję demokratyczną w społeczeństwie i dlatego zgodzili się na demokratyczną reformę wyborczą. Wszyscy jesteśmy autonomistami, ale — mówił p. Starowiejski dalej — za- rzykując tu paradoksalne twierdzenie, że w obecnych warunkach każdy korz naprzód w rozwoju autonomii popycha nas w coraz większą zależność od rządu.

Omówiwszy stronę finansową kraju i wskazując, że niedobór wzrastać będzie automatycznie o 4 mil. K rocznie, zarzucił mowca Koło polskiemu, że zmarnowało dwa lata i dlatego dziś stoi wobec gorszej sytuacji, niż z początkiem. Wprawdzie Koło polskie ma wpływ, jaki się okazał przy rokowaniach między stronnictwami i między rządem a stronnictwami, jednakże z szeregu spraw realnych okazało się, że wpływ nasz maleje. — Mowca przypomina sprawę podwyższenia taryf kolejowych, sprawę odebrania domen państwowych, która upadła w komisji z powodu nieobecności kilku członków Koła polskiego. I o-becnie nie większy się wcale stanowiska Koła, przedkłada rząd coraz gorsze projekty sanacji finansów krajowych. — Mowca krytykuje w tej sprawie obiektywnie postępowanie Koła, ale czyni to w myśl zasady stronnictwa konserwatywnego, żeby tylko wówczas krytykować, kiedy jeszcze da się coś naprawić. Otóż mowca sądzi, że jeszcze nie jest za późno. Jeżeli wszystkie stronnictwa

złączą się a Koło z całą energią rzuci wszystkie swoje głosy na szalę, to przecie może sprawę na korzystne tory sprowadzić. Wszystkie stronnictwa będą za to odpowiedzialne w stosunku głosów, jakie posiadają w naszej reprezentacji w Wiedniu. (Żywe okłaski.)

Marszałek o godz. 2 popoł. przerywa obrady do godziny 8 wieczór.

Posiedzenie wieczorne

rozpoczęło się o godz. 8 1/2.

Pos. Korol (Moskalofit) wyraził nadzieję, że reforma wyborcza rozwiąże spór polsko-ruski. Byłoby wskazane, aby w sprawach krajowych posłowie polscy i ruscy postępowali solidarnie. Któż jednak temu winien, że posłowie ruscy nie mogą a nawet nie śmiać iść razem z Polakami? Oto — ta większość polska, która nie przyznaje narodowi ruskiemu równoprawienia. Świeża reforma regulaminu w parlamencie wie-deńskim do reszty pogorszyła los narodu ruskiego. Mowca nawołuje do zgody, poczem omawia stosunki w szkolnictwie ludowym.

W końcu oświadcza, że klub głosować będzie przeciw budżetowi.

Posel Garapich występował przeciw chwilowemu zniesieniu cel zbożowych, co byłoby klęską dla rolników, bo nastąpiłaby chwiejność cen zbożowych, z czego w rezultacie skorzystałyby spekulanci. Mniej aktualnem, ale bardziej niebezpiecznem jest dążenie do zupełnego zniesienia, albo bardzo poważnego obniżenia cel. — Byłoby to ruiną dla rolnictwa. Wrogi rolnikom żywioły starają się wprowadzić rozłam w obozie agrarnym, ale mowca musi podnieść, że interesy tak małego, jnk wielkiego rolnika są te same.

Mowca ubolewał następnie, że jeden z dzienników, na błędnych polegając informacjach, jątrzy ogół rolników; oświadcza, że jest upoważniony do stwierdzenia imieniem swoich przyjaciół politycznych, z których kilku brało udział w poufnych naradach, dotyczących kwestii organizacyi rady rolniczej i w ewentualnem utworzeniu krajowej rady kultury, że rząd nie przedłożył w tym względzie żadnych projektów ustawy, a namiestnik oświadczył, że rząd nie ma też zamiaru wnieść do Sejmu projektu tego rodzaju. W końcu występował mowca przeciw projektem rządu o- nośnie do podwyższenia podatku spadkowego.

Pos. Makuch twierdził, że większość sejmowa kończy swoją długoletnią gospodarkę kolosalnym deficytem, gospodarkę prowadzoną nie dla zaskolenia potrzeb społecznych, ale potrzeb swojej klasy. Następnie omawiał szczegółowo rubryki budżetu.

O godzinie 11 zamknął marszałek posiedzenie, naznaczając następne na dzisiaj godzinę 10 reno.

Cyfry budżetu.

Lwów. Sprawozdanie komisji budżetowej, które jest podstawą debat budżetowych, różni się stosunkowo nieznacznie w cyfrach poszczególnych pozycji wydatków od wy-cyfr ich, uchwalonych przez Wydział krajowy, cały zaś dział dochodów komisja pozostawiła bez zmiany. Wszystkie zmiany, wprowadzone przez komisję budżetową w wydatkach, są ich podwyższeniem, wskutek czego deficyt, przewidywany przez Wydział krajowy w kwocie 13,480.666 K, wzrósł w sprawozdaniu komisji o 272.560 K i wy-kazuje cyfrę 13,753.226 K.

Suma dochodów, zarówno proponowanych przez Wydział krajowy, jak przez komisję lu-dową, wynosi 25,509.133 kor. Do tego dodac należy dodatki do podatków w preliminar-nej kwocie 18,989.546 kor., tak, że ogólny dochód w preliminarzu budżetowym na rok bieżący przedstawia 44,498.680 kor., co w porównaniu z wykazaną powyżej sumą wydatków 52,251.906 kor. (57,479.347 kor. Wydz. kraj.) daje wymieniony deficyt — 13,753.226 koron (13,480.666 kor. Wydz. kr.).

Niedobór ten, wedle propozycji Wydziału krajowego, ma być pokryty pożyczką emisyjną w 4 prc. obligacyach krajowych z terminem umorzenia 50 lat. Na rok 1911 Wydział krajowy spodziewa się nawet małej nad-wyżki, a to dzięki opłatom szynkarskim i ewen-tualnym nowym źródłom, przyznany przez rząd i parlament na snaczej finansów krajowych

Komisja reformy wyborczej.

Lwów. Pod przewodnictwem prezesa Gła-bińskiego odbyło się posiedzenie komisji dla reformy wyborczej. Najpierw odbyła się dyskusja, czy wobec sankcyi ustawy o perma-nencyi komisji, należy wybrać ponownie członków komisji, czy też tylko zastępców człon-ków. — Ostatecznie przeważało zdanie, żeby utrzymać komisję w dotychczasowym skła-dzie, a wybrać tylko zastępców człon-ków. Odnosne propozycje przedstawia kluby. Ustalono, że komisję zwoływać ma przewo-dniczący. Członkowie subkomitetu komisji będą mieli swoich zastępców w osobach zastępców członków komisji. Zastępcy członków będą brali udział w zebraniach subkomitetu.

O Bank przemysłowy.

Lwów. Komisja bankowa odbyła dyskusję w sprawie Banku przemysłowego. Przemawia- li p. Leo, Adam (ostro atakując prace przed- wstępne). Abrahamowicz, marszałek Ba-deni, dyrektor Banku krajowego dr Zgórski i Kraiński.

Marszałek energicznie odpiął stawiane zarzuty.

Uchwalono sprawę omówić na posiedzeniu połączonych komisji bankowej i budżetowej — w piątek po południu.

Proces Janiny Borowskiej.

Kraków, 13 stycznia.

Z pierwszego dnia rozprawy.

Sprawozdanie nasze zamieszczone w wczoraj- szym wydaniu popołudniowym przetrwane zosta- ło w toku przesłuchania Borowskiej, która w dalszym ciągu zeznając, ożywiła się znacznie. Początkowe zeznania, wypowiedziane cicho i pra- wie niewyraźnie, stały się głośnie i stanowcze, jakkolwiek zdenerwowanie nie opuściło zupełnie podświadomości. Chwilami z pewną ciępkością od- powiadała na zapytania przewodniczącego radcy Błonarowicza, który reagował słowy: Pro- sze pani tu sądzi...

Zdarzyło się to przy zapytaniu, jaki cel miało sprowadzenie męża do Krakowa (ze Lwowa) w październiku r. 1908?

Oskarżona: Chciałam oddzielić od sprawy procesowej swoją sprawę osobistą. Sama nie mogłam sobie dać rady...

Przewodniczący: Czy pani o wszystkim powiedziała mężowi?

Osk. Tak! o wszystkim. Przew.: Co maż na to powiedział? Osk.: To obojętne dla roz- prawy. Przew.: To wcale nie obojętne! Osk.: Maż przebaczył mi i uznał za stosowne odsu- nąć mnie od Lewickiego i zabrać do Lwowa. Wówczas też otrzymałam list od s. p. Lewickie- go, w którym prosił mnie, abym bez zobaczenia się z nim nie wyjeżdżała z Krakowa. Wtedy przyszedł do przekonania, że rzeczywiście przed odjazdem powinien się rozmówić z Lewickim tembardziej, że nie byłam pewną, czy się przy- padkiem nie pomyliłam w swoich postanowie- niach.

Przew.: W czym się pani mogła pomylić? Wszystkie pani wyjawiała mężowi, który przeba- czył. Osk.: Teraz nie mam wątpliwości, ale wtedy nie mogłam sobie zdać sprawy, czy to wszystko co mi mówił, miało jakiś odźwięk w jego duszy. Odczuwałam, że sprawę moją z „Naprzodem“ nie traktuje tak, jak pragnęłam. Nie wiedziałam, czy mu chodzi o samą sprawę, czy też o popis adwokacki. Dlatego chciałam oddać sprawę innemu adwokatowi, licząc, że przez to mój osobisty stosunek z Lewickim się wyjaśni. Kiedy jednakże powiedziałam Lewickie- mu, że sprawę oddam komu innemu, wówczas oświadczył mi, że ogłosi, iż sam się zrzekł dal- szego jej prowadzenia, jako nieuczciwiej. Kiedy więc sytuacja tak się ułożyła, że sprawy z rak Lewickiego wycofać nie mogłam, nie faktycznie nie wiedziałam ani o sprawie, ani o uczuciach Lewickiego. Ciężko było wytrwać w tej sytu- acji, więc chciałam wyjechać, nie rozstrzygając ostatecznie. Nie wiedziałam już zresztą, czy Le- wicki kocha mnie, czy też nie. Przew.: Czy pani tego nie powiedziała wyraźnie? Osk.: Mó- wił mi to wiele razy. Jego jednak postępowanie wzbudziło we mnie pewne wątpliwości. Sytuacja była taka... Przew.: Ciagle pani wspomina o sytuacji, ale nie pani nie powiedziała tu o niej, co się stało dalej.

Oskarżona (z oburzeniem — głośno): Co mogło być dalej! Powiedziałam już wszystko i powtarzać nie będę!

Przewodniczący: Proszę nie podnosić głosu, nie zapominać, do kogo pani mówi! — W protokole pani jest stać kłamstw! Niech się pani nie irytuje. Ja z ciężkiem su- mieniem spełniam swój obowiązek. Jeżeli pania tak nastroja obecność publiczności, to nie na to poradzić nie mogę. Rozprawa jest jawna, a publiczność kontrolować ma niejako przysię- głych i trybunał...

Osk.: Czy mogę mówić...

Przew.: Proszę...

Osk.: Nie podnoszę głosu. Jestem kobietą...

Przew.: Prawo nie rozróżnia kobiety a cę- czyny.

Osk.: Powiedziałam, że kochałam Lewickie- go. Wyrażnie tego powiedział na tej sali nie mogę. Z chwilą postawienia mego stosunku z s. p. Lewickim „tak a tak“ uczułam pewne wątpliwości. — Na dalsze zapytania przewo- dniczącego, aby oskarżona wyraźniej określiła swój stosunek do Lewickiego Borowska o- świadcza z pewnem zdenerwowaniem: „Ja tego powiedzieć nie mogę. Ja się już chyba inaczej bronić nie mogę...”

Przew.: Powiedziała pani swojego czasu, że kobieta, jeśli kocha mężczyznę, to i oddać mu się potrafi!

Osk.: On wiedział, że jestem w takiej cięż- kiej sytuacji życiowej — on wiedział, że mam dziecko i męża, który się tyle poświęcał za mnie; nie można było o tem myśleć, że to, ot, taka na dwa, czy trzy tygodnie miłość prze- ciwiera... Przew.: Pani miała wyjechać z Kra- kowa do Lwowa do męża. W Krakowie pozos- tać pani miała tylko na pewien czas dla za- łatwienia różnych spraw? Osk.: Tak, pozosta- ła w Krakowie, bo musiałam rozmówić się z s. p. Lewickim. Odjazd swój zwlekłam o dwa dni. Zobaczywszy się jednak później z Lewi- ckim, do Lwowa już nie pojechałam. Przew.: Czy pani Lewickiemu powiedziała, że maż o wszystkim? Osk.: Powiedziałam. Przew.: A czy pani powiedziała Lewickiemu, co go cze- ka, skoro się o tem wszystkim dowie maż pa- ni? Osk.: Mówiłam, że maż wie o wszystkim, że powiedziałam mu prawdę, bo chciałam być uczciwą wobec męża i jasno postawić całą sprawę.

Przew.: Ale to jeszcze nie uczciwość, jeżeli się stawia jasno sprawę, że się męża zdradza. Osk.: Jest to kwestya poglądów. Przew.: Py- ta się, czy pani powiedziała Lewickiemu, co go czeka ze strony męża? Osk.: Powie- działam, że maż wie o wszystkim. Przew.: To pani powiedziała bardzo mało! Maż wspo-

minał, że po procesie albo w pojedyn- ku albo gdziekolwiek indziej zastrze- li Lewickiego. Przecież maż pani mówił: Po procesie z „Naprzodem“ dam ci taką satys- faksję, że ona wystarczy! I tego pani nie wie- działa swemu ukochanemu?

Oskarżona milczy.

Przew.: Czy może pani dlatego milczała, że maż wiedział o tym innych, a do strzelania nie przyszedł?

Obrońca dr Szalay sprzeciwia się wyra- żeniu przewodniczącego i prosi o zaprotokoło- wanie tych słów.

Przew. (uspokajająco): Ależ wszystko będzie zaprotokołowane! (Do oskarżonej): Maż wyje- chać z Krakowa do Lwowa i pani miała się w dwa dni po jego wyjeździe udać również do Lwowa.

Osk.: I nie pojechałam.

Przew.: Maż pisał listy i wysyłał telegramy wyjawiające panią do przyjazdu do Lwowa a pani opuściła Kraków dopiero w październi- ku. Osk.: Tak. Przew.: Pani tymczasem od- pisała, że się nie złego nie dzieje. Borowska przyznaje. Przew.: Lepiejby przecież było wy- jeżdżać z Krakowa; mógł przecież ktoś o tym stosunku się dowiedzieć. Borowska: Owszem widziano nas. Policjant przytapał Lewickiego, jak w nocy wyskakiwał przez okno z mego mieszkania. Ze pozostałam w Krakowie, to było następstwem stosunku do Lewickiego. Przew.: Klientki do adwokata? Oskarżona: Nie — i to było upokarzające, że on urządził się w ten sposób ze mną, mimo, że ja byłam jego klientką.

W dalszym ciągu swoich zeznań opowiada Borowska o przynęceniu i silnem zdenerwo- waniu, w jakie popadła w czasie jej procesu przeciw Haekerowi. Na wspomnienie przewo- dniczącego o mężu, któremu tyle zgotowała nie- przyjemności, — oświadcza Borowska:

— O to proszę się spytać mojego męża.

Przew.: Gdy Lewicki w stosunku do pani dopiął już swojego celu, to pani bynajmniej nie zdradzała wówczas przynęcenia, jak to zeznał jeden ze świadków.

Oskarżona: Ow świadek, młoda kobieta, wysłała wówczas za maż, miała wiele swoich spraw i nie była w stanie wskiego dobrze zaobserwować. Tak n. p. pomyliła różne szcze- góły co do czasu, które jej w różnych odstę- pach czasu opowiadałam.

Na zapytanie przewodniczącego, czy Borow- ska jest identyczną z tą kobietą, która pewne- ko wieczora około godz. 11 przybyła do miesz- kania s. p. Lewickiego i nie została wpuszczone, oskarżona oświadcza stanowczo, że to nie ona. Lewicki wówczas odezwał się do jednej ze znajdujących się w jego mieszkaniu osób: „Psiakrew — znowu ta histeryczka“ i polecił przybyłą wyprawić stróżowi z kamienicy.

Przew.: Czy prawda, że pani Lewickiemu rozbiła szkiełko, gdy pania nie chciała wpaść do mieszkania? Wymawiać się miał wówczas, że ma u siebie kobietę.

Osk. Na to pytanie nie odpowiadam. Przew.: Opowiadał o tem przed-znajomymi, a raz nawet przed wszystkimi w kancelarii swojej. Osk.: Nie mówił przed wszystkimi. Przew.: Na rynek przecież nie poszedł opowiadać tego. Osk.: No, jak przed wszystkimi, niechże będzie choć trzy osoby. Przew.: No, to zadowolimy się dwoma. (Osoby te sama oskarżona w czasie dialogu z przewodniczącym wymienia).

W dalszym ciągu przesłuchania przewodni- czący omawiał i zadawał pytania oskarżonej o- nośnie do znalezionych koresponden- cji między oskarżoną a s. p. Lewickim. Borow- ska opowiada o różnych momentach uczuć. — W czasie tych zeznań, nie pozabawionych cha- rakterystycznych momentów, Borowska okre- śla na zapytania przewodniczącego swoje pierw- sze wątpliwości co do szczerości uc- czuć Lewickiego względem niej.

Przew.: Kiedyż pani nasuwała się pierwsze wątpliwości co do miłości Lewickiego?

Osk.: W pierwszych dniach grudnia przyby- ła do Lwowa. W styczniu przybył tam rów- nież Lewicki. W czasie swego pobytu we Lwowie odwiedził Lewicki męża w biurze, ce- lem załatwienia różnych spraw dotyczących mo- jego procesu. Odwiedziłam te miały mieć pozór, że ja nie będę się widziała z Lewickim i że on załatwi wszystkie sprawy z moim mężem bez rozmowy ze mną. Wówczas jednak bez wie- dzę męża widzieliśmy się — i wtenczas nasu- nęły mi się różne wątpliwości. Nie byłam je- dnak pewną; było to jednak dla mnie zagadką. W czasie moich spotkań prawit mi s. p. Le- wicki o swojej dwu- a nawet trójosobowości i różnych uczuciach, jakie nim władają. Raz n. p. pisał do mnie, że nie przychodzi, bo wsty- dzi się swojej niepożyteczności. Nie żądałam od niego bliższych tłumacheń. Byłam pewna, że wszystko co lepsze, to należy do niego. Gdy- my się raz pytała w styczniu, ile miał kobiet od czasu naszego niewiedzenia się (od grudnia) i wyrażałam przypuszczenia, że pewnie z ośm — on odpowiedział: „Ale 80!“

Przew.: To trochę przesadził. (Wesołość na sali).

Borowska: On pisał po mnie, żebyśmy przyjechali.

Przew.: Tak akta wykazują.

Oskarżona omawia potem swój poprzedni proces i rolę Lewickiego w nim, jako obrońcy. Oświadcza między innymi, że według niej nie stało się zadość sprawiedliwości w poprzednim jej procesie i że dr Lewicki, jako adwokat, nie poinformował jej o wielu sprawach dotyczących procesu, co było jego obowiązkiem. Tak n. p.

